

MATERIALE PENTRU DIRIGINȚI
elaborate în cadrul proiectului
„Reconceptualizarea orientării profesionale și consilierii în carieră” (REVOCC)

Clasa IX-a

Modulul ”Dezvoltarea personală și proiectarea carierei”

Nr de ore	Subiecte la educația civică	Subiecte la dirigenție	Nr de ore
1	Oportunități în proiectarea carierei	Calitățile profesionale ale personalității	1
1	Potențialul meu profesional astăzi	Spectrul profesiilor de succes	1
1	Personalitatea și profesia	Azi elev, mâine...	1
1	Traseul educațional și perspectiva carierei profesionale	Caut un serviciu	1
1	Drepturile și responsabilitățile unui angajat de până la 18 ani	Interviul de angajare	1
1	Interviul de angajare	Piața muncii	1
1	Simularea interviului de angajare	Abilitățile unui profesionist	1
1	Îmi proiectez viitorul și argumentez decizia	Afacerea mea	1

Finalitate: Competența de proiectare a carierei

Competențe specifice:

1. Competența de autoevaluare a potențialului individual din perspectiva proiectării carierei
2. Competența de informare despre oportunitățile de evoluție în carieră și perspectivele pieței muncii
3. Competența de realizare a marketingului personal și vocațional
4. Competența de a lua decizii privind traseul educațional și profesional în baza sistemului de atitudini și valori

TEMA 1. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE PERSONALITĂȚII

Mesajul 1 Recunoașteți calitățile personale pentru a face o alegere profesională corectă

Metode și tehnici Exercițiul, energizantul, lucru în grup, discuția

Materiale Fișa resursă *Calitățile profesioniștilor*, fișa resursă *Vând/Cumpăr*, foițe, foi A1, foi A3, markere

EVOCARE

Energizantul *Calități în cerc* (5 min.)

Exercițiul decurge rapid. Elevii stau în cerc. Fiecare pe rând propune câte o calitate. Cel care tace 3 sec., iese din joc.

- Ce sunt calitățile?
- Cum se formează calitățile?
- Ce calități trebuie să posede un profesionist?

REALIZARE A SENSULUI

Lucru în grup *Calitățile profesioniștilor* (10 min.)

Elevii se împart în grupuri a câte 5-6 elevi.

Profesorul repartizează grupurilor câte un studiu de caz decupat în 4-5 părți (fișa resursă *Calitățile profesioniștilor* sau elaborate de profesor), foi A3 și markere.

În cadrul grupurilor elevii restabilesc informația, citesc, selectează calitățile profesionistului și elaborează portretul unui profesionist ideal.

Fiecare grup prezintă activitatea. Se identifică calitățile comune pentru toate grupurile. Profesorul le scrie pe un poster.

Exercițiul *Cel mai... Cea mai...* (15 min.)

Profesorul împarte elevilor foițe (în dependență de numărul calităților comune, identificate în exercițiul precedent).

- Scrieți pe foițe calitățile subliniate pe tablă (câte 1 cuvânt pe fiecare foiță).

- Stabiliți pentru cine din clasă sunt caracteristice calitățile notate pe foițe și scrieți-i numele pe foița, pe care este notată calitatea respectivă.

Profesorul pregătește postere (după numărul calităților comune identificate în exercițiul precedent), notează pe ele calitățile (câte o calitate pe fiecare foaie) și le plasează pe o suprafață orizontală separat.

Elevii așează foițele completate pe postere astfel ca să corespundă calității scrise pe foaie.

Elevii se împart în grupuri (după numărul posterelor). Profesorul repartizează grupurilor câte un poster, markere și foițele cu răspunsuri. Fiecare grup va calcula rezultatele pentru o calitate și vor ierarhiza lista elevilor conform numărului de alegeri.

Elevii fixează pe tablă foile cu rezultatele calculate și ierarhizate.

Discuție

- Cine este cel mai sociabil în clasă? (Profesorul enumeră pe rând toate calitățile de pe postere.)

- Pentru care profesii este necesară prezența calității inteligența? (Profesorul enumeră pe rând toate calitățile de pe tablă.)

- Ce legătură există între o profesie și calitățile personalității?

REFLECȚIE

Iarmarocul calităților (15 min.)

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Vând/Cumpăr*.

Elevii se gândesc la o profesie și notează pe foaia „Vând” calitățile, pe care le posedă, dar nu sunt necesare pentru profesia respectivă, iar pe foaia „Cumpăr” scriu calitățile necesare profesiei preferate, pe care doresc să le achiziționeze. Cu ajutorul unui ac de siguranță foaia se fixează de haine.

Elevii pornesc la iarmaroc. află ce vând și ce cumpără colegii. Notează ce au cumpărat și de la cine.

Discuție

- Ce ați cumpărat?

- Ce ați vândut?

- Ce a fost mai ușor să faceți: să cumpărați sau să vindeți? De ce?

- Ce calități se vindeau?

- Ce calități au dorit să fie cumpărate de mai multe persoane? De ce?

EXTINDERE

Elevii vor desena un pom. Pe tulpina pomului vor nota profesia preferată. Pe frunzele pomului vor scrie calități necesare profesiei respective:

- Frunze verzi – calități de care dispun;

- Frunze maro – calități pe care trebuie să le achiziționeze.

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii identifică calitățile unui profesionist ideal.
- ✓ Elevii selectează 2-3 calități necesare profesiei preferate.

FIȘA RESURSĂ

Vând/cumpăr

VÂND	CUMPĂR

FIȘA RESURSĂ

Calitățile profesioniștilor

1. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI CONTABIL

Un contabil bun trebuie să dețină cunoștințe aprofundate ale principiilor financiare astfel încât să știe să întocmească, să gestioneze și să prezinte corect situația financiară a fiecărui client. Pentru aceasta, obiectivitatea și integritatea sunt cruciale. Un contabil își exercită activitatea pe principiul corectitudinii și nu lasă subiectivismul să îi afecteze lucrul.

Un contabil trebuie să se informeze regulat în privința schimbărilor legislative și juridice care se produc în mediul economic. Este absolut necesară o capacitate mare de învățare pentru a fi capabil să alinieze nevoile fiecărui client în funcție de schimbările imprevizibile ale pieței. Trebuie să fie conștient că, în momentul în care studiile sunt finalizate, nu se termină și învățatul. În consecință, el trebuie „să jongleze” cu flexibilitatea, având capacitatea de a se adapta în mod constant mediului dinamic de lucru.

Un bun contabil trebuie să mențină constant relația cu clienții și să le preîntâmpine orice nevoie sau așteptare. Prin urmare, chiar dacă trăiește într-o lume a cifrelor, un contabil trebuie să dețină aptitudini sociale și de comunicare cu ajutorul cărora să construiască o relație interpersonală cu clientul, bazată pe încredere și profesionalism. În acest fel, el se detașează de etapa rigidității caracteristică contabililor și pășește pragul abordării orientate pe oameni. Abilitatea socială și umană nu ajută doar la clădirea unor relații de încredere cu partenerii actuali, ci reprezintă un avantaj esențial în câștigarea de noi clienți.

Spiritul organizatoric nu trebuie să lipsească nici el din “lista” calităților unui contabil. Fiind nevoit să treacă de la un raport financiar la altul, contabilul trebuie să știe „să mânuiască” cu grijă proiectul fiecărui client în parte.

Un specialist contabil trebuie să aibă capacitatea de a lua decizii rapide, dar cu o atenție sporită asupra detaliilor. Deseori, acestea fac diferența într-o anumită situație, iar un detaliu aparent nesemnificativ poate conduce la rezultate excelente sau, dimpotrivă, la unele dezastruoase. (www.christineconsulting.ro)

2. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI MANAGER

Spunem despre o persoană care are abilități de conducere atunci când îi poate determina pe alții să se implice într-o acțiune de bună voie, iar nu pentru că se tem de consecințele nesupunerii ori pentru că se supun automat cerințelor oficiale.

De cele mai multe ori, cerem unui manager să coordoneze echipe abile, dinamice și eficiente, astfel încât obiectivele firmei să fie atinse cu succes.

În general, cei mai talentați și populari manageri sunt cei la care colaboratorii și subalternii apreciază: stimularea fără stres, entuziasmul în muncă, încrederea în colegi, spiritul întreprinzător, cooperarea, creativitatea.

Pe lângă toate aceste calități un bun manager trebuie să facă dovada că are capacitatea de a lua decizii și de a-și asuma responsabilitățile. Are o putere mare de sinteză și analiză. Are o mare capacitate de planificare în funcție de termenele stabilite și de antrenare a membrilor echipei de lucru în vederea finalizării obiectivelor. Este un foarte bun administrator – managerul trebuie să aibă calitățile necesare pentru a administra resursele umane, materiale și financiare pe care firma i le pune la dispoziție. Este un bun organizator și un bun evaluator. Are calități de relaționare cu subalternii – este capabil să asculte, să motiveze, dar și să sancționeze atunci când este cazul.

Una dintre cele mai importante calități pentru ocupantul unui post de conducere este capacitatea de a lua decizii și de a-și asuma responsabilitățile.

Multe împrejurări de la locul de muncă necesită un raționament rapid, precum și viteza în luarea deciziilor.

Dacă un manager dorește să obțină rezultate maxime în activitatea profesională, el trebuie să evite pe cât posibil situațiile de mai jos:

- Aruncă vina pe alții.
- Nu are spirit de echipă.
- Se simte în siguranță și mulțumit.
- Nu înțelege oamenii.
- Nu este organizat.
- Se înfurie des.
- Nu își asumă nici un risc.
- Are o atitudine nesigură și defensivă.
- Nu are imaginație.
- Rămâne inflexibil.
- Se opune schimbărilor. (G. Marin)

3. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI JURNALIST

Meseria de jurnalist impune anumite canoane profesionale cunoscute și sub numele de etică jurnalistică sau deontologie, pe care jurnalistul ar trebui să le respecte pentru a nu-și pierde credibilitatea. Un jurnalist ideal ar trebui să informeze corect asupra faptelor, deci să fie obiectiv și echidistant. Obiectiv prin relatarea evenimentelor departe de propriile convingeri sau preferințe politice. Echidistanța în relatare se poate obține tratând subiectul dintr-o poziție care nu permite înclinarea balanței înspre o opinie sau alta. Dacă jurnalistul posedă aceste două calități el o obține și pe o a treia, independența. Independența jurnalistului nu se referă la o independență pe plan financiar, ci mai degrabă la independența pe plan psihologic. Jurnalistul ideal ar trebui să posede și această calitate care îi rotunjește accepțiunea în cadrul societății. Jurnalistul ar trebui să caute întotdeauna adevărul, să se documenteze bine pentru ca mai apoi să îl prezinte fiindu-i înrădăcinate calitățile amintite. Onestitatea ocupă un loc important între calitățile jurnalistului, aici mă refer cu precădere la partea financiară. Dacă jurnalistul nu va fi tentat să accepte o sumă de bani în schimbul ascunderii sau dezvăluirii unei informații el nu va trăi mai bine din punct de vedere economic, el va fi împăcat cu sine și se va putea numi jurnalist. Astfel își va păstra și calitatea anterioară – „prezentarea adevărului”. Jurnalistul ideal trebuie să aibă curaj. Curajul de a pune întrebări dificile, curajul de a publica ceva în detrimentul anumitor persoane influente sau anumitor grupuri de interese, curajul de a spune adevărul, curajul de a-și susține relatarea indiferent de situație, curajul de a relata de la fața locului, curajul de a nu ceda

în fața presiunilor, curajul de a-și menține statutul de jurnalist. Jurnalistul are multe surse, multe și de încredere și știe cum să lucreze cu ele. Jurnalistul trebuie să fie sociabil, iar pentru asta are nevoie de o doză de șarm. (M. Luța)

4. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI BUCĂȚAR

A fi bucătar nu înseamnă numai a face o meserie, ci a împleni tehnici foarte exacte cu inspirația artistică și creativitatea.

Prima condiție pentru a fi bucătar este pasiunea. A face meseria de bucătar nu este doar o sarcină tehnică la efectuarea întocmai a unor rețete, ci și plăcerea de a atinge materia primă, ingredientele, de a le curăța, tăia, tranșa, pregăti, gusta, mirosi, prezenta. A fi bucătar mai înseamnă și să cunoști foarte bine și să respecti permanent normele igienico-sanitare specifice, să organizezi bucătăria sau propriul post de lucru, să organizezi magaziiile și depozitele și să-ți planifici activitatea.

A fi bucătar mai înseamnă să-ți cultivi curiozitatea față de cunoștințele de a lucra pentru a-l satisface pe client.

Bucătarul trebuie să realizeze preparate culinare după diferite rețete care să satisfacă consumatorii, scop care presupune: pregătirea alimentelor, materiilor prime, ingredientelor, măsurarea acestora, amestecarea progresivă, dospirea, fermentarea, coacerea sau fierberea lor, finisarea preparatelor, împărțirea pe porții. Activitatea bucătarului se desfășoară în mediu protejat, însă cu temperaturi foarte mari. Din punctul de vedere al mediului socio-organizațional, este vorba despre sarcini repetitive și de rutină, programul de muncă este fix (în sensul că există un orar care trebuie respectat pentru a nu periclita satisfacerea exigențelor clienților; în realitate, în bucătărie se depășește de multe ori orarul, tocmai din cauză că o comandă nu poate fi abandonată la mijloc și nici locul de muncă lăsat necurățat, neigienizat sau în dezordine) și că activitatea se desfășoară preponderent în echipă.

Uneori munca bucătarului implică și anumite riscuri sau accidente, cele mai frecvente fiind de natură termică: arsuri la nivelul mâinilor, al feței, prin contactul cu mașinile de gătit și uneltele de bucătărie încinse sau datorită aburului și unor lichide fierbinți.

Ocupația de bucătar presupune următoarele caracteristici: însușirea de a fi conștiincios, corectitudine, seriozitate, scrupulozitate. Comportamentele acestuia sunt orientate spre scopuri clar delimitate, exigență, meticulozitate, rigurozitate în realizarea sarcinilor, prin conștientizarea regulilor. (www.eurodezvoltare.ro)

5. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI AVOCAT

Piatra de temelie în ceea ce privește calitățile pe care un avocat trebuie să le dețină este pregătirea teoretică temeinică. Totodată avocatul ar trebui să se afle într-o continuă pregătire teoretică încercând mereu să-și îmbogățească bagajul de cunoștințe.

Capacitatea de a comunica și interacționa cu oamenii nu este de neglijat. Cunoștințele din domeniul psihologiei reprezintă un atu. Avocații lucrează cu oameni și pe cât de plăcut poate fi acest aspect, pe atât de dificil se poate prezenta. Avocatul ar trebui să aibă capacitatea de a asculta, să dea dovadă de răbdare, de înțelegere, pentru a înțelege doleanțele clientului și punctul lui de vedere. Adaptabilitatea și maleabilitatea nu este, de asemenea, o caracteristică de neglijat. Totuși, avocatul nu trebuie să abuzeze de această libertate pe care o are în exercitarea profesiei. Este de preferat ca opiniile juridice să nu se schimbe de la o zi la alta, decât în cazuri excepționale.

Capacitatea de a păstra secretul profesional este deosebit de importantă. Respectul cuvenit justiției, legilor poate fi încadrat în calitățile necesare pentru a fi un bun avocat.

Capacitatea de a fi îndrăzneț, chiar tupeist, consider a fi un avantaj. Interesele clientului primează, iar avocatul trebuie să-l apere, să-i ocrotească interesele și să îl reprezinte în cea mai bună manieră posibilă. Totuși, “tupeul” trebuie îmbinat cu un gram de diplomație. Argumentele trebuie prezentate într-o manieră care să nu îl facă pe interlocutor să se simtă atacat sau jignit.

Un avocat ar trebui să fie și un bun orator. Posibilitatea de transmitere către interlocutor a informației este importantă, iar forța de persuasiune nu este de neglijat. Dacă se vorbește în public, din plăcere, în parte bătălia este câștigată. Timiditatea nu își are locul în această profesie. Cu siguranță se pot găsi și alte calități de care un avocat trebuie să dea dovadă, dar acestea sunt printre cele mai importante și demne de luate în considerare în momentul alegerii acestei profesii. (B. Gherman)

6. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI CONSILIER

Termenul de profesionist în consiliere se poate aplica, cel puțin formal, în țara noastră, unui grup relativ restrâns de persoane. În schimb, este cu mult mai mare numărul celor care realizează intervenții de consiliere și nu conștientizează regulile acestei profesii, sub diferite forme, ocazional sau regulat. În această a doua categorie pot fi incluși medicii practicieni și personalul medical, pedagogii, preoții, polițiștii și șefii unor colective profesionale.

Printre cerințele fundamentale față de un consilier se enumeră: un echilibru interior fundamental, controlul reacțiilor emoționale, răbdare și disponibilitatea de a veni în contact cu problema și suferința umană, gradul ridicat de autoacceptare al consilierului, care aduce cu sine acceptarea altora, respectul față de alții și încrederea. Învățăm să nu judecăm pe cei care vin la noi acceptând problemele noastre sau, mai curând, faptul că și noi avem probleme. Căldura și naturalețea definesc abilitatea de a fi deschis față de persoanele care solicită sprijin. În conceptul de „căldură” sunt implicate următoarele componente: interes, absența criticii, absența apărării față de atitudinile clientului, contactul psihologic strâns cu subiectul. Naturalețea este o trăsătură centrală și arată dacă suntem sau nu interesați în situația respectivă. În calitate de profesioniști ar trebui să fim interesați de toate cazurile.

Un consilier nu supraevaluează, evită atitudinile stereotipe. Este spontan, dar nu necontrolat și hazardat. Manifestă tact și respect. Este dispus să împărtășească experiențele sale cu clienții, dacă ele pot fi folositoare pentru ei.

Înțelegerea empatică este o altă trăsătură a consilierului profesionist care desemnează capacitatea de a intra, într-un sens perceptual, în lumea interioară a altei persoane, a vedea lumea așa cum o vede persoana respectivă.

Ținuta etică reprezintă unul dintre atributele fundamentale ale unui consilier onest. Ea devine cu atât mai necesară cu cât vulnerabilitatea clienților sau persoanelor este mai accentuată.

Calitățile menționate se câștigă treptat, o dată cu înaintarea în profesiune și prin reușită. (A. Velicu)

7. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI FOTOGRAF

Pasiunea îți va permite să perseverezi atunci când vei eșua și când te vei simți descurajat te va conduce să încerci lucruri noi, să fotografiezi din ce în ce mai mult... Să descoperi cum funcționează aparatul poate fi o reală plăcere și să petreci ore și ore să vezi rezultatul muncii tale nu ți se va părea mult.

Sensibilitatea este și ea o calitate necesară unui fotograf. Fiind sensibil, vei vedea lumea altfel, cu mai multe savori și culori, dar mai ales cu mai multe emoții. Dacă un lucru te emoționează, ai cele mai multe șanse să faci o fotografie excelentă.

Trebuie să fii receptiv, atent, sensibil la tot ceea ce te înconjoară, deoarece pentru a putea vedea trebuie să știi mai întâi cum să privești, să fii atent la detalii.

Ai nevoie de răbdare pentru următoarele lucruri:

- pentru că nu vei fi un bun fotograf de pe o zi pe alta. Ai nevoie de timp pentru a învăța, pentru a practica, pentru a-ți căuta pozele.

- pentru a găsi un subiect interesant, pentru a găsi o bună compoziție sau un unghi ideal, trebuie să știi să aștepți. Dacă nu-ți faci timp să te uiți în jurul tău, vei pierde o mulțime de poze sau subiecte interesante.

Poate părea un lucru mai ciudat, dar curiozitatea este foarte importantă. Trebuie să-ți placă să înveți lucruri noi, să înveți cum funcționează unele lucruri sau să descoperi noi tehnici sau situații.

Atunci când vorbim despre voință ne referim la dorința de a fi mai bun, dar și la:

- perseverență – să nu abandonezi un anumit tip de fotografie pentru că nu ai reușit de prima dată.
- perfecționism - pot să fiu și mai bun.
- trebuie să fii onest cu tine însuși – dacă o poză nu este bună trebuie să recunoști.
- abnegația - timpul necesar de antrenament sau de practică pentru a stăpâni o anumită tehnică. (D. Opreșan)

8. CALITĂȚILE PROFESIONALE ALE UNUI FRIZER

Meseria de frizer implică trei concepte majore: frumusețe, igienă și sănătate, concepte care perfecționează aspectul estetic al omului și îl apropie de ideal.

Lucrul frizerului include: comunicarea cu clienții, acordarea ajutorului în alegerea coafurii, îndeplinirea frizurii pentru dame și bărbați, coafarea părului prin diverse metode, realizarea ondulării fizice și chimice a părului, vopsirea părului cu diferiți coloranți, modelarea coafurii conform cerințelor moderne în modă.

Frizerul trebuie să posede un volum suficient de cunoștințe teoretice referitoare la regulile de organizare a locului de muncă al frizerului, regulile de igienizare a locului de muncă, tipurile de aparate, instrumente, ustensile, albituri utilizate în salonul de frizerie, instrucțiunile de exploatare a utilajului, instrumentelor, ustensilelor, albiturilor, destinația și regulile de utilizare a mijloacelor dezinfectante, componența și concentrația soluțiilor de dezinfectare a utilajului și instrumentelor, regulile securității tehnice în lucru cu substanțele dezinfectante, structura, proprietățile pielii și părului, tehnici de realizare a diverselor tunsori, permanentului și de coafare a părului, formulele de amestecuri pentru vopsirea părului, componența preparatelor pentru permanentul părului, regulile de aplicare pe păr și pielea capului, tehnici de modelare a coafurii, tendințele modei în domeniul coafurii.

Pentru o activitate cu succes frizerul trebuie să dețină următoarele calități profesionale: înclinații pentru lucru manual, înclinații pentru lucru cu obiecte de natură, înclinații pentru munca de creație, înclinații pentru lucrările de service, rezistență fizică, tendință de a lucra în domeniul comunicării, mobilitate activă și fizică.

Frizerul adeseori lucrează independent, fiind împreună cu alți specialiști din acest profil. Reprezentanții acestei profesii lucrează în încăperi. Acestea pot fi frizerii, saloane de frumusețe, case de modă etc. Lucrul frizerului se desfășoară preponderent în picioare, folosind instrumente speciale (foarfece, pieptene, mașini de tuns, foehnuri, etc.). De regulă, este o activitate destul de viguroasă, care necesită mobilitate și comunicare cu oamenii.

Frizerul este destul de independent în activitatea sa. El poate lua propriile decizii în cadrul solicitărilor și dorințelor clienților, cu toate că poate fi limitat de capacitățile tehnice ale instrumentelor și materialelor lor. (Standard ocupațional. Frizer)

TEMA 2. SPECTRUL PROFESIILOR DE SUCCES

Mesajul 2 Evaluați propriul potențial profesional din perspectiva proiectării carierei

Metode și tehnici Exercițiul, energizantul, laboratorul de creație, discuția, scriere liberă, autoanaliza

Materiale Fișa resursă *Carte de vizită continuă*, fișa resursă *Cadranul SWOT*, foi A5, foi A4, creioane colorate

Pregătire Profesorul împreună cu elevii până la lecție creează o livadă a profesiilor din colajele „Pomul profesiei mele” realizate acasă.

EVOCARÉ

Energizantul *Numește profesia preferată de colegi (5 min.)*

Elevii cercetează „Livada profesiilor”, apoi se aranjează în cerc. Profesorul acoperă colajul cu 1-2 foi A1. Fiecare elev pe rând numește profesia preferată a colegului din dreapta, de exemplu: „Lui Ion îi place medicina” sau „Ana vrea să devină psiholog” etc.

Discuție

- Când putem considera că o profesie este de succes?

REALIZARE A SENSULUI

Exercițiul *Masa suedeză (15 min.)*

Pregătirea bucatelor

Profesorul repartizează elevilor foi A5 și creioane colorate.

- În această livadă minunată a profesiilor va avea loc o recepție. Meniul acestei mese conține bucate, ingredientele cărora sunt calitățile specifice unei profesii. Inventati niște bucate originale, desenați-le pe foile primite și scrieți din ce ingrediente-calități sunt pregătite. Puteți pregăti câteva feluri de bucate.

Notă: În nici un caz pe foaie nu trebuie să fie scrisă profesia.

Servirea bucatelor

Elevii „aranjează” (fixează) bucatele pe „masă” (tablă) și le descriu.

Cina festivă

Elevii selectează 1 sau mai multe bucate, explică de ce a ales anume aceste bucate și identifică numele bucatelor (profesia).

Discuție

- Avem o masă bogată în profesii. Care din profesiile propuse de voi pot fi numite de succes?
- De ce considerați că aceste profesii sunt de succes?
- Ce alte profesii de succes cunoașteți?
- Ce condiții fac o profesie să fie de succes?
- Ce calități trebuie să dezvoltați pentru a avea o profesie de succes?

Lucru în grup *Palma prietenească (15 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 5 elevi.

Profesorul împarte foi A4

- Desenați conturul palmei. În mijlocul desenului palmei scrieți prenumele. Transmiteți foaia pe dreapta. Colegii de grup vor scrie pe câte 1 deget al palmei o profesie de succes pe care ei consideră că se potrivește celui prenumele căruia e scris pe palmă.

Fiecare elev prezintă profesia și specifică care dintre ele îi plac cu adevărat.

REFLECȚIE

Scriere liberă *Profesia de succes (5 min.)*

Elevii timp de 5 min. descriu o profesie de succes, apoi o prezintă colegilor.

Notă În cazul unui număr mare de elevi în clasă prezentările se fac în cadrul grupurilor și doar una aleasă de grup se prezintă tuturor colegilor.

Carte de vizită continuă (5 min.)

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Carte de vizită continuă*. Elevii completează cartea sa de vizită la moment cu datele care îi reprezintă.

Elevii se împart în grupuri a câte 5-6 și analizează evoluția răspunsurilor pe parcursul anilor. Foaia completată va fi păstrată în portofoliu

EXTINDERE

Elevii vor completa cadranul SWOT (fișa resursă), generalizând informația analizată pe parcursul celor 2 ore de dirigenție și educație civică.

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii determină calitățile profesionale pe care trebuie să le dezvolte.
- ✓ Elevii identifică spectrul de profesii în care se poate realiza.
- ✓ Elevii își autoevaluează propriul potențial profesional.

Carte de vizită continuă

Numele, prenumele _____

Data și locul nașterii _____

Adresa _____

Telefon/Fax _____

E-mail _____

OCUPAȚIA elev	CLASA				
	V	VI	VII	VIII	IX
Instituția școlară					
Adresa					
Telefon					
Calitățile mele					
Aspecte personale care aș vrea să le îmbunătățesc					
Aptitudini (talente)					
Pasiuni (hobby-uri)					
Disciplina preferată					
Profesia viitoare					
Simbolul/ Logo-ul și sloganul care mă reprezintă					

Cadranul SWOT

Profesia care mă atrage este _____

PUNCTE TARI (calități, abilități)	PUNCTE SLABE (aspecte personale ce trebuie îmbunătățite)
<p>1. Enumeră calitățile personale:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Ce știi să faci cel mai bine?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. Indică cele mai mari realizări personale:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1. Ce calități îți lipsesc?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. La ce nu te pricepi deloc?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>4. Ce activități ar trebui să eviți?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
OPORTUNITĂȚI (condiții externe pozitive)	AMENINȚĂRI (condiții externe negative)
<p>1. Ai șanse să îmbrățișezi această profesie? Dacă da, indică-le.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Care sunt factorii externi care te pot ajuta să îmbrățișezi această profesie?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1. Unde se regăsește profesia care îți place în Barometrul profesiilor (Cît de solicitată este profesia data pe piața muncii)?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Ce te poate împiedica să îmbrățișezi această profesie?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p style="text-align: center;">Pași spre profesia dorită</p> <p>Citește fiecare factor din cadranul SWOT și elaborează câțiva pași spre profesia dorită (scrie ce vei face pentru a îmbrățișa profesia dată?)</p> <p>1.</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>_____</p> <p>3.</p> <p>_____</p> <p>4.</p> <p>_____</p> <p>5.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

TEMA 3. AZI ELEV, MÂINE...

Mesajul 3 Comunicați membrii grupului despre traseul educațional propriu

Metode și tehnici Exercițiul, scriere liberă, lucru în grup

Materiale Fișa resursă *Actele necesare pentru înscriere la colegii/școli profesionale*, fișa resursă *Sunt abiturient*, fișa resursă *Sfaturi abiturientului*, fișa resursă *Cât de pregătit sunt*, calculator conectat la internet, foi A3, markere

EVOCARE

Scriere liberă *Continuă enunțul (5 min.)*

Elevii vor continua enunțul: „Când mă gândesc la viitoarele mele studii...”

Lucru în grup *Cât de pregătit sunt? (5 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 3-4.

În cadrul grupului analizează sarcina *Pașii spre profesia dorită* din cadranul SWOT, realizat acasă și identifică instituțiile de învățământ, în care elevii planifică să-și continue studiile.

Grupurile prezintă lista instituțiilor de învățământ, în care planifică să-și continue studiile.

Concluzie În țara noastră cei mai mulți absolvenți nu muncesc după specialitate. Cauze sunt multe. În unele cazuri se datorează faptului că în realitate profesia arată altfel, decât părea în copilărie. În alte cazuri, absolvenții au alergat după profesiile la modă. Unii nu iau în considerațiile propriile aptitudini și abilități, alții s-au temut să spună nu părinților. Dar, indiferent de factorul care a influențat alegerea unui tânăr, important este faptul că majoritatea tinerilor consideră că studiile sunt importante pentru îmbrățișarea unei profesii.

REALIZARE A SENSULUI

Lucru în grup *Actele necesare pentru înscriere la licee/colegii/școli profesionale: (10 min.)*

Profesorul include spotul publicitar Admitere.md: www.youtube.com/watch?v=cjnzcQfyhh4

Elevii se împart în grupuri a câte 4-6 elevi.

Profesorul repartizează grupurilor foi A3, markere.

- Discutați și notați lista actelor necesare pentru înscriere în licee/colegii/școli profesionale.

Elevii discută în cadrul grupurilor, notează lista actelor, apoi o prezintă colegilor.

Elevii compară listele elaborate de celelalte grupuri.

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Actele necesare pentru înscriere la licee/colegii/școli profesionale*.

Elevii compară listele elaborate de ei cu lista propusă de profesor.

Studiu de caz *Admiterea (15 min.)*

Profesorul repartizează grupurilor fișa resursă *Admiterea*.

- Ați pregătit toate actele necesare. E luna iulie și a început admiterea în licee, colegii și școlile profesionale. Părinții sunt la serviciu și trebuie să mergeți singur să depuneți actele. Pentru a discuta niște probleme de care vă ciocniți am împărțit procesul de admitere în 3 etape.

Elevii se împart în 3 grupuri:

Gr. 1 Drumul de acasă spre instituția de învățământ (fișa resursă *Admiterea*, etapa I)

Gr. 2 Prezentarea actelor comisiei de admitere (fișa resursă *Admiterea*, etapa II)

Gr. 3 Interviu de admitere (fișa resursă *Admiterea*, etapa III)

Elevii repartizează în mod egal între ei fișele, analizează situațiile (individual sau perechi), propun soluții de rezolvare, apoi le prezintă în fața clasei.

REFLECȚIE

Lucru în grup *Sfaturi* (10 min.)

Elevii se împart în grupuri a câte 4-6 persoane.

Profesorul repartizează foi A3, markere.

- Elaborați o listă de sfaturi care să vă ajute în perioada admiterii.

Elevii realizează sarcina, apoi o prezintă colegilor.

Profesorul repartizează fiecărui elev fișa resursă *Sfaturi*.

EXTINDERE

Elevii vor studia Lista instituțiilor de învățământ (www.admiterea.md/oferta-noastra/) și vor completa ancheta *Cât de pregătit sunt?* (fișa resursă)

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii enumeră documentele necesare pentru admitere într-o instituție de învățământ.
- ✓ Elevii modelează variante de comportament în situațiile-problemă ce pot apărea în timpul admiterii într-o instituție de învățământ.
- ✓ Elevii propun 2-3 sfaturi persoanelor care sunt în căutarea unei instituții de învățământ.

Actele necesare pentru înscriere la licee/colegii/ școli profesionale

1. Actul de studii în original;
2. Buletinul de identitate sau adeverința de naștere a candidatului;
3. Copia buletinului de identitate a unui părinte (tutore);
4. Certificatul medical nr.086-U;
5. 6 fotografii 3x4;
6. Copia carnetului de muncă (pentru cei angajați în câmpul muncii);
7. Livretul militar (pentru persoanele de gen masculin);

Sfaturi

1. Alege profesia.
2. Analizează calitățile personale, care te pot ajuta să ai succes în această profesie.
3. Identifică disciplinele școlare prioritare și direcționează puterile pentru studierea lor.
4. Află în care instituții de învățământ poți obține această profesie.
5. Informează-te cu privire la condițiile de admitere în aceste instituții.
6. Înscrie-te la cursuri sau ore suplimentare la disciplinele pentru care optezi.
7. Selectează instituția de învățământ, unde vei depune actele pentru admitere.
8. Adună informație cu privire la specificul studierii în această instituție de învățământ.
9. Susține cu succes examenele de admitere, dacă e instituție cu profil arte sau sport.

Admiterea**I. Drumul de acasă spre instituția de învățământ**

1. Autobuzul în care ai urcat a mers pe un alt traseu. El merge într-o direcție necunoscută. Ce vei face?
2. Autobuzul a plecat cu 10 minute mai devreme și nu știu când va fi următorul. Ce vei face?
3. În stație faci cunoștință cu un băiat/fată care încearcă să te convingă să amâni călătoria și să mergi cu el/ea. Cum vei proceda?
4. Ai ieșit la altă stație. Ce vei face?
5. Ai ajuns pe adresa indicată, dar afli că instituția de învățământ dorită nu mai are sediul pe această adresă. Ce vei face?
6. Ai pierdut bani și ai descoperit pierderea înainte de plecarea autobuzului. Ce vei face?

II. Prezentarea actelor comisiei de admitere

1. Grupa pe care ai ales-o a fost completată. Care sunt acțiunile tale? Cine te poate ajuta?
2. Membrul comisiei de admitere îți propune să te înscrii într-un alt grup, decât cel la care ai aspirat. Ce vei face?
3. Nu ai toate actele necesare. Ce vei face?
4. Ușa pe care scrie „Comisia de admitere” e închisă. Ce vei face?
5. În aceeași zi cu tine au venit să depună actele mulți abiturienți. De aceea ai depus documentele tocmai la ora 16.30. Ultimul autobuz a plecat din gară la ora 16.00. Ce vei face?

III. Interviu de admitere

1. De ce ai ales această profesie?
2. Ce abilități te vor ajuta să înveți această profesie?
3. Ai avut alte variante sau îndoieli, cu privire la instituția de învățământ? Povestește despre ele.
4. Cum îți imaginezi munca pe această specialitate?
5. Cine te-a ajutat în alegerea profesiei? Cum te-a ajutat?

6. Ce calitate este cea mai importantă pentru a avea rezultate bune la învățatură și în muncă?
Cum ea te poate ajuta?

FIȘA RESURSA

Cât de pregătit sunt?

1. Aleg profesia (scrieți care)

2. După finalizarea treptei gimnaziale merg (scrie instituția de învățământ)

3. Această profesie o pot învăța și în alte instituții de învățământ (indică-le)

4. Gradul de pregătire al meu pentru admitere la instituția de învățământ:

Minimal
(Nu am absolut nici o idee
despre ce să fac pentru a fi admis)

Maximal
(cunosc toate etapele admiterii)

5. Pentru a fi admis, trebuie să parcurg următoarele etape:

Etapele	Nivelul realizării la moment	Cine din membrii familiei mele e responsabil pentru acest pas
1. _____ _____		
2. _____ _____		
3. _____ _____		
4. _____ _____		
5. _____ _____		
6. _____ _____		

TEMA 4. CAUT UN SERVICIU

Mesajul 4. Stabiliți pașii pe care trebuie să-i parcurgeți pentru a obține profesia dorită

Metode și tehnici Energizantul, prezentarea, discuția, chestionarul, metoda piramidelor

Materiale Ziare, reviste cu anunțuri despre locurile de muncă, fișa resursă *Vreau să muncesc*, fișa resursă *Milionarii*, fișa resursă *Reglementarea muncii*, calculator, conectat la internet, foi A1, markere, foarfece, lipici

Pregătire Elevii vor aduce ziare, reviste cu anunțuri despre locurile de muncă.

EVOCARE

Exercițiul *Cât de pregătit sunt?* (10 min.)

Elevii timp de 30 sec. prezintă fișa pe care au completat-o acasă.

Colegii analizează fiecare prezentare după algoritmul:

- Postura, gesticulația
- Comunicarea verbală și non-verbală
- Informația

Energizantul *Milionarii* (5 min.)

În sala de clasă se aruncă foi de hârtie tăiate în forma de bancnote pe care e scrisă valoare: 1, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000 (foaia resursă). La semnalul profesorului elevii încep să strângă banii (durata – 1 min.). În final elevii numără banii „câștigați”.

Discuție

- Câți bani „ați câștigat”?
- Cum vă simțiți?
- Cum „ați câștigat” banii?
- În viața reală ce trebuie să faceți pentru a câștiga bani?
- Ce trebuie să facem pentru a găsi un loc de muncă?

REALIZARE A SENSULUI

Chestionarul *Cum caut un loc de muncă?* (15 min.)

- Mulți elevi de vârsta voastră își doresc mai mulți bani de buzunar sau își doresc mai multă independență. De aceea unii sunt în căutarea unui serviciu. Ce spune legislația muncii despre angajarea tinerilor până la 18 ani?

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Vreau să muncesc*.

- Conform legislației RM aveți dreptul să munciți. Vine vara și vă doriți să vă angajați la serviciu. Răspundeți la întrebările din fișă.

Elevii discută răspunsurile.

- Unde puteți afla despre ofertele de muncă? (rude, prieteni, profesori, ziare, reviste, internet, ANOFM, direct la firme/întreprinderi, târguri de locuri de muncă, anunțuri plasate pe vitrine, aviziere etc.)

Profesorul notează răspunsurile pe tablă.

- Evaluați avantajele/dezavantajele fiecărei metode în parte (se discută fiecare variantă de pe tablă).

REFLECȚIE

Lucru în grup *Căutarea eficientă a unui loc de muncă* (15 min.)

Elevii se împart în grupuri a câte 2-3 persoane. Jumătate din grupuri vor căuta anunțuri de locuri de muncă pentru tinerii sub 18 ani pe internet, altă jumătate – va căuta în ziarele, revistele aduse de ei sau oferite de profesor.

Notă În cazul lipsei conexiunii la internet, toate grupurile vor căuta anunțuri în ziare și reviste.

– Ați găsit câteva anunțuri. Citiți anunțurile și identificați deprinderile necesare pentru locul de muncă respectiv.

- Stabiliți o listă a colegilor care, după părerea voastră, au deprinderile necesare locului respectiv de muncă.

Grupurile mici se unesc câte 2, formându-se astfel grupuri a câte 4-6 persoane.

Profesorul repartizează foi A1, markere, lipici.

- Folosind informația cu care ați lucrat: anunțuri, deprinderi, numele colegilor și realizați un colaj cu tema *Locuri de muncă pentru elevi*.

Grupurile realizează sarcinile, apoi le prezintă colegilor.

EXTINDERE

Elevii vor completa schema „Reglementarea muncii” (fișa resursă) în care vor nota documentele necesare unui tânăr până la 18 ani cu privire la angajarea în câmpul muncii.

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii explică drepturile și obligațiile unui angajat până la 18 ani.
- ✓ Elevii explorează locurile de muncă la care se poate angaja.
- ✓ Elevii enumeră 3-4 surse despre ofertele de muncă.

FIȘA RESURSĂ

Milionarii

1	5	10
20	50	100
200	500	1000

FIȘA RESURSĂ

Vreau să muncesc

1. În ce domeniu vrei să lucrezi? _____

2. Ce posturi din domeniul respectiv te interesează? _____

3. Ce firme cunoști și cum le poți contacta? _____

4. Care sunt cerințele angajatorilor pentru posturile care te interesează? _____

5. Câte ore pe zi dorești să muncești? _____

6. Ce beneficii vrei să ceri angajatorului având în vedere condițiile pe care le îndeplinești?

REGLEMENTAREA MUNCII

<p>Cadrul normativ Enumeră legi, decrete, ordine etc. care specifică condițiile de muncă ale tinerilor sub 18 ani:</p>	<p>Documentele angajatului Enumeră documentele pe care trebuie să le prezinți angajatorului:</p>
	<p>Documentele angajatorului Enumeră documentele pe care trebuie să le perfecteze angajatorul, când angajează un tânăr sub 18 ani:</p>

TEMA 5. INTERVIUL DE ANGAJARE

Mesajul 5 Elevul stabilește o listă de întrebări care merită a fi adresate angajatorului la interviul de angajare

Metode și tehnici Scriere liberă, discuția, exercițiul, miniprelegerea, jocul de rol

Materiale Fișa resursă *Ce vede angajatorul?*, fișa resursă *Structura interviului*, fișa resursă *Sfaturi pentru candidați*, foi A3, markere

Pregătire Profesorul invită un responsabil de personal dintr-o companie.

EVOCARE

Scriere liberă *Vreau să mă angajez, dar... (5 min.)*

Timp de 3 min. participanții completează enunțul: „Vreau să mă angajez, dar...”, apoi îl prezintă grupului.

Exercițiul *Ce vede angajatorul? (10 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 3-4 elevi.

Profesorul repartizează câte o imagine (fișa resursă *Ce vede angajatorul?*)

- Priviți imaginea. Toate imaginile reprezintă un interviu de angajare. Ce vede angajatorul? Va fi angajată persoana? Argumentați.

Elevii analizează imaginile, apoi prezintă clasei opiniile vizavi de situația din ele.

- Cine formulează întrebări în cadrul interviului?
- Solicitantul trebuie să pună întrebări? Argumentați.
- Cum trebuie să se comporte candidatul în timpul interviului.

REALIZARE A SENSULUI

Prezentare *Procedura de desfășurare a interviului de angajare (10 min.)*

Responsabilul de personal invitat povestește elevilor despre procedura de desfășurare a interviului de angajare.

Notă În lipsa invitatului, profesorul povestește despre procedura de desfășurare a interviului de angajare.

Interviul reprezintă etapa evaluării abilităților, aptitudinilor și motivației candidaților. Angajatorul realizează planul desfășurării interviului, pe baza criteriilor de evaluare, care pot fi:

- abilități și cunoștințe impuse de funcție
- capacitate de analiză și sinteză
- motivație
- comportament în situații de criză
- inițiativă și creativitate
- capacitatea de a lua decizii și de a evalua impactul
- exercitarea controlului decizional
- capacitate managerială etc.

Interviul de angajare este important în procesul de recrutare care permite angajatorului să-și facă o imagine despre candidat, despre personalitatea lui și să se asigure că este o persoană potrivită pentru jobul propus. Acesta reprezintă primul moment în care candidatul se întâlnește cu angajatorul, de aceea candidatul trebuie să ia în considerare mai multe aspecte. Totodată, este momentul unic în care candidatul poate demonstra că dispune de competențele și personalitatea potrivită job-ului vizat, dar și pentru a vedea dacă acel post se potrivește cu așteptările candidatului.

Înainte de a pleca la interviu, candidatul trebuie să se asigure că a notat adresa corect și că are un carnetel pe care să-și noteze detaliile cu privire la cerințele aceluia job.

În afară de greșelile tipice, există și „capcane” care pot apărea în desfășurarea interviului la angajare. De cele mai multe ori, politica de interviu vizează cunoașterea cât mai exactă de către candidat a meseriei în care se presupune că va lucra. Întrebările cu conotații de apreciere personală sau cele referitoare la motivele pentru care candidatul a părăsit ultimul loc de muncă ascund veritabile capcane.

Dacă, eventual, angajatorul sugerează candidatului să pună întrebări, acesta nu trebuie să ezite. Candidatul va alege acele întrebări relevante care să le lărgească orizontul de prezentare a locului de muncă dorit. Spre exemplu: „Ce va trebui să fac ca...?”; „Cine va fi șeful meu direct?”; „De la cine pot învăța mai multe despre...?” etc.

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Sfaturi pentru candidat*.

Lucru în grup *Întrebări bune /întrebări rele (10 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 4-6 elevi.

Profesorul repartizează foi A3, markere.

Elevii alcătuiesc o listă de întrebări pe care le pot adresa angajatorului la interviul de angajare.

Se face rotație de foi. Grupurile citesc întrebările și scriu alături de întrebare dacă o consideră bună sau rea.

Foile se reîntorc la grupurile inițiale. Elevii citesc însemnările colegilor și iau decizia finală cu privire la întrebările scrise.

Grupurile prezintă întrebările bune, apoi întrebările rele.

Invitatul vine cu argumente cu privire la activitatea elevilor.

REFLECȚIE

Simularea unei secvențe de interviu (10 min.)

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Structura interviului*.

Elevii formează perechi (unul va juca rolul candidatului și altul rolul angajatorului).

Folosind lista de întrebări din fișa resursă *Structura interviului* sau din manualul de educație civică și a întrebărilor formulate în cadrul grupului, elevii simulează o secvență de interviu.

Notă În cazul numărului mare de elevi în clasă, perechile vor prezenta secvența de interviu în cadrul unor grupuri de 3-4 perechi.

Se discută activitatea.

EXTINDERE

Elevii vor realiza o autoprezentare scurtă pe care ar putea folosi la interviul de angajare ca răspuns la întrebarea: *Ce puteți spune despre dvs.?*

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii identifică comportamente reușite/nereușite în procesul interviului de angajare.
- ✓ Elevii pun 2-3 întrebări cu privire la procedura de desfășurare a interviului de angajare.
- ✓ Elevii identifică 4-5 întrebări pe care trebuie să le adreseze angajatorului la interviul de angajare.
- ✓ Elevii simulează o secvență de interviu.

FIȘA RESURSĂ

Sfaturi pentru candidate

1. *Nu deveni prea comod.* Nu trebuie să te relaxezi prea mult, deoarece poți să lași impresia că nu îți pasă prea tare de jobul respectiv. Nu te lăsa pe spatele scaunului și nu începe să glumești cu angajatorul ca și cum ați fi cei mai buni prieteni. Nu vei lăsa o impresie prea bună.
2. *Respectă regula primei întâlniri.* Este bine să fii sociabil, dar nu prea prietenos și nu intra în detalii foarte personale cu angajatorul, nu-i povesti despre bolile sau copiii tăi.
3. *Nu bate câmpii.* Când suntem nervoși, avem tendința să pălăvrăgim. Ca să eviți această situație, specialiștii în recrutare spun că este util să-ți faci o listă cu întrebări pe care ai putea să i le adresezi angajatorului, atunci când conversația lăncezește.
4. *Nu întârzia.* Specialiștii în recrutare spun că este bine să ajungi cam cu 15 minute mai devreme decât ora fixată pentru interviu, ca să ai timp să-ți tragi sufletul și să-ți verifici ținuta.
5. *Arată respect.* Fii amabil cu persoanele de la recepție și cu toți cei pe care îi întâlnești cât timp ești în firma respectivă.
6. *Evită polemicile.* Este bine să te rezumi la a discuta despre firmă și responsabilitățile pe care ar urma să le ai în cadrul firmei. Nu-ți expune părerile despre subiecte controversate; nu știi ce părere are angajatorul și s-ar putea să obții reacția inversă.

FIȘA RESURSĂ

Structura interviului

Structura unui interviu include:

1) **introducere:** se stabilește contactul, se exprimă un zâmbet cald, se adoptă o postură adecvată.

Se recomandă candidatului să se îmbrace curat și cu gust, în mod adecvat situației, să ajungă cu câteva minute mai devreme, să aducă copii ale CV-ului, să aibă hârtie de scris, pix;

2) **întrebări preliminare:** de obicei, angajatorul începe discuția;

3) **întrebările centrale:** vizează deprinderile și cunoștințele necesare ocupării postului. În astfel de situații:

- se pot discuta anumite cazuri;

- se prezintă o situație și se cere candidatului să analizeze posibilele soluții și implicații (de exemplu, explicați de ce considerați că firma/compania X este mai eficientă în producerea unor servicii...”);

Se adresează întrebări situaționale: de exemplu „descrie și analizează o situație în care echipa din care ați făcut parte a fost incapabilă să rezolve un conflict. Ce rol ați avut în cadrul echipei ?” (jocuri de rol);

întrebări din domeniul de specialitate, evaluarea cunoștințelor;

întrebări legate de firmă – specificul ei, obiective, strategii;

întrebări tip „brainteasers” – la care răspunsul evident nu e neapărat cel corect;

întrebări cu caracter mai general, de exemplu: „care sunt realizările dvs. pe plan profesional?; care sunt punctele tari/slabe?; cum v-ați descrie prietenii?; de ce ați renunțat la jobul anterior?; care sunt pentru dvs. cele mai importante aspecte ale unui job?; ce ați vrea să se știe despre dvs. și nu este precizat în CV?; de ce credeți că sunteți calificat pentru acest post, etc.?”

Este bine să vă pregătiți câteva întrebări despre organizație/post, dar să le evitați, în primul interviu sau în prima parte a acestuia, pe cele legate de salarizare, avantaje, concedii, prime.

În continuare, sunt prezentate câteva întrebări tipice utilizate în cadrul unui interviu:

- De ce doriți să fiți angajat la noi?
- De ce doriți să prestați meseria de...?
- Ce știți despre meseria de...?
- Ați mai lucrat într-o meserie ca aceasta sau una înrudită cu ea?
- Cum ați aflat despre intenția noastră de a angaja un om pe postul de...?
- Știți să faceți lucrul X?
- Ce experiență de muncă aveți în domeniul Y?
- Ce calități personale vă fac să credeți că ați fi potrivit pentru acest loc de muncă?
- Sunteți capabil să lucrați în condiții de stres?
- De ce v-ați concediat/ați renunțat la ultimul loc de muncă?
- Ce planuri aveți pentru viitor?

Ce vede angajatorul?

TEMA 6. PIAȚA MUNCII

Mesajul 6 Analizați situația din domeniul profesional ales

Metode și tehnici Prezentarea, discuția, analiza, exercițiul, lucru în grup, metoda *Linia valorilor*
Materiale Fișa resursă *Semaforul profesiilor*, fișa resursă *Primii pași*, foi A3, markere, broșuri AOFM

PREGĂTIRE

Profesorul discută din timp cu reprezentanții AOFM pentru a desfășura lecția în incinta instituției date.

EVOCARE

Autoprezentare *Ce puteți spune despre dvs.? (5 min.)*

Elevii timp de 30 sec. prezintă sarcina realizată acasă.

Colegii analizează fiecare prezentare după algoritmul:

- Postura, gesticulația
- Comunicarea verbală și non-verbală
- Informația

Discuție cu reprezentantul AOFM (10 min.)

- Ce profesii la moment sunt considerate prestigioase?
- Ce profesii pot fi numite profesii ale viitorului?
- La ce vârstă se adresează cel mai des oamenii la AOFM?
- De ce specialiști are nevoie societatea?
- Ce cerințe înaintează angajatorii celor ce caută un loc de muncă?
- Ce greșeli fac absolvenții școlilor alegând o profesie?
- Care sunt criteriile alegerii conștiente ale profesiei?

Elevii pun întrebări referitoare la activitatea AOFM și referitoare la piața muncii din RM.

REALIZARE A SENSULUI

Lucru în grup *Semaforul profesiilor (10 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 3-4 elevi.

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Semaforul profesiilor*.

- Analizați broșurile AOFM ce conțin informații despre piața muncii și listați profesiile solicitate la moment pe piața muncii în felul următor:

- Scrieți pe culoarea roșie profesii nesolicitate pe piața muncii;
- Scrieți pe culoarea galbenă profesii cu șanse medii de angajare pe piața muncii;
- Scrieți pe culoarea verde profesii cu șanse înalte de angajare pe piața muncii.
- Subliniați profesiile care vă plac.

Grupurile prezintă lista profesiilor identificate.

Discuții:

- Ce ați descoperit?
- Ce asemănări și ce deosebiri există între „semafoare”? De ce sunt diferențe?
- Ce culori trebuie să pună în gardă pe cei care doresc să se angajeze la un serviciu? De ce?
- În ce categorie se regăsesc profesiile care vă plac?
- Cum credeți, când va sosi timpul angajării ce profesii va solicita piața muncii din RM?

Lucru în grup *Primii pași (10 min.)*

Elevii se împart în grupuri a câte 4-6 persoane.

Profesorul repartizează pe mese foi A3, markere și fișa resursă *Primii pași*.

- Selectați o profesie de pe culoarea verde a semaforului. Propuneți un set de recomandări absolvenților pentru alegerea conștientă a profesiei după algoritmul din foaia resursă.

Fiecare grup prezintă setul de recomandări realizat.

Se discută rezultatele.

REFLECȚIE

Exercițiul *Afirmații controversate* (10 min.)

Profesorul fixează pe pereții din părțile opuse ale sălii cuvintele DA și NU (scrise pe foi), iar la mijlocul sălii pune pe podea foaia cu cuvintele NU ȘTIU.

Reprezentantul AOFM propune o serie de afirmații despre piața muncii. Elevii fac o alegere, deplasându-se prin sală.

Notă În cazul lipsei reprezentantului AOFM, profesorul citește afirmațiile.

1. Situația de pe piața muncii cere de la fiecare persoană să-și îmbunătățească permanent nivelul educațional și profesional, pentru a fi competitivă.

2. Motivul financiar este foarte important în planificarea carierei.

3. Planificarea carierei este dictată de condițiile de viață.

4. O cariera de succes nu depinde de caracteristicile individuale ale persoanei.

5. Interesele profesionale ale individului întotdeauna trebuie să fie mai presus decât interesele comunității.

9. În business persoana este o mașină de făcut bani.

Se discută fiecare alegere.

EXTINDERE

Elevii vor cerceta broșurile primite de la reprezentanții AOFM.

INDICATORI DE SUCCES

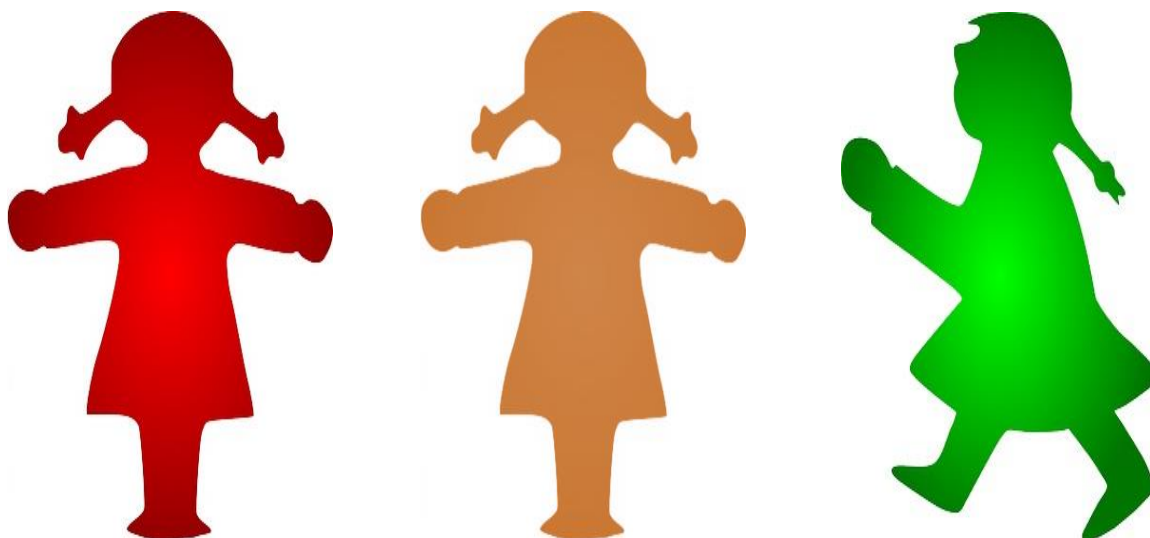
- ✓ Elevii pun 2-3 întrebări reprezentantului AOFM cu privire la piața muncii.
- ✓ Elevii elaborează un set de criterii cu privire la alegerea conștientă a profesiei.
- ✓ Elevii stabilesc necesitatea profesiilor pe piața muncii.

Primii pași

Propuneți un set de recomandări absolvenților pentru alegerea conștientă a profesiei după următorul algoritm.

- 1) De ce calități are nevoie absolventul care alege această profesie?
- 2) Ce reușită școlară trebuie să aibă absolventul dat?
- 3) Ce discipline școlare preferă profesia dată?
- 4) Ce instituții de învățământ pregătește specialiști pentru această profesie?
- 5) Ce pași trebuie să întreprindă absolventul, pentru a fi înscris în aceste instituții de învățământ?

Semaforul profesiilor

TEMA 7. ABILITĂȚILE UNUI PROFESIONIST

Mesajul 7. Identificați abilitățile necesare unui profesionist de succes

Metode și tehnici Exercițiul, discuția, metoda piramidelor, tehnica *Cinquin*

Materiale Fișa resursă *Abilități de muncă*

EVOCARE**Exercițiul Oameni și abilități (10 min.)**

- Desenați 3 dreptunghiuri cu dimensiunile 4 cm X 5 cm.
- În dreptunghiul I desenați simbolul profesiei preferate.
- În dreptunghiul II scrieți numele a 3 persoane care dețin această profesie.
- În dreptunghiul III scrieți 3 abilități pe care dorești să le achiziționezi de la aceste persoane.
- Subliniați abilitățile pe care credeți că le posedați?

Discuții

- Ce abilități trebuie să posede toți oamenii?
- Ce abilități sunt necesare profesiei care vă place?
- Ce abilități credeți că le posedați?

REALIZARE A SENSULUI

Exercițiul *Explorarea carierei* 25 min.)

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Abilități de muncă*.

Individual elevii listează în caiete 5 abilități din listă pe care cred că le dețin.

În grupuri a câte 3-4 elevii analizează lista abilităților de muncă, discută și notează motivele pentru care acestea sunt importante.

Individual elevii analizează abilitățile pe care trebuie să le îmbunătățească în următoarele luni.

În perechi elevii selectează o listă de abilități pe care trebuie să le îmbunătățească în următoarele luni în baza listelor realizate individual.

Perechile se grupează câte 2 și selectează o listă de abilități pe care trebuie să le îmbunătățească în următoarele luni în baza listelor realizate în perechi.

Se unesc câte 2 grupuri și selectează o listă de abilități pe care trebuie să le îmbunătățească în următoarele luni în baza listelor realizate în grupurile mici.

Grupurile prezintă listele realizate.

Se discută listele și se analizează motivele.

REFLECȚIE

Cinquin *Ghicește profesia* (10 min.)

Participanții compun un cinquin despre profesia preferată, utilizând abilitățile din foaia resursă.

Rândul I: 1 subiect

Rândul II: 2 adjective

Rândul III: 3 verbe

Rândul IV: 4 cuvinte semnificative

Rândul V: Scrie profesia.

Fiecare participant citește poezia, fără a pronunța ultimul rând. Grupul ghicește profesia.

EXTINDERE

Elevii vor realiza o listă a profesioniștilor din localitate, indicând abilitățile care le-a asigurat succesul.

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii selectează 5-6 abilități necesare pentru succesul profesional în domeniul ales.
- ✓ Elevii stabilesc 2-3 motive pentru care sunt importante abilitățile de muncă.

FIȘA RESURSĂ

Abilități de muncă	
Abilități	Motive
comunicare	
încrederea în propriile abilități	
capacitatea de adaptare și flexibilitate	
dorința de a învăța	
capacitatea de a lucra în echipă	
capacitatea de a atinge scopurile individuale	
capacitatea de a rezolva probleme	
creativitatea	

capacitatea de a-și asuma răspunderea	
capacitatea de a folosi resursele IT	
capacitatea de a face față nesiguranței și schimbărilor	
disponibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții	
capacitatea de a demonstra bune abilități de negociere	
conștient și înțelegător față de alte culturi	
capacitatea de a avea inițiative proprii	

TEMA 8. AFACEREA MEA

Mesajul 8. Stabiliți pașii care trebuie parcurși pentru deschiderea unei afaceri

Metode și tehnici Energizantul, discuția, studiu de caz, metoda proiectelor

Materiale Fișa resursă *Afaceri*, fișa resursă *Planul carierei mele*, foi A1, markere, creioane colorate

Pregătire Profesorul invită 1-2 părinți ce și-au deschis afaceri proprii.

EVOCARE

Energizantul *Unul face – ceilalți repetă (5 min.)*

Elevii stau în cerc. Un voluntar trece în centru. Grupul imită mișcărilor pe care acesta le face. Jocul continuă cu alți voluntari.

Discutarea noțiunilor AFACERE și ÎNTREPRINZĂTOR (10 min.)

- Azi vom încerca să dezvoltăm o idee de afacere. Ce este o afacere?

Afacere – activitate legală din domeniul agricol, industrial, comerț, financiar etc., desfășurată în scopul obținerii de profit.

- De ce unii își doresc să deschidă o afacere proprie?
- Cine deschide o afacere? (întreprinzătorul)
- Ce afaceri au fost deschise în localitatea noastră?
- Ce afaceri se bucură de succes?
- Ce i-a ajutat pe întreprinzătorii acestor afaceri să obțină succes?
- Ce pași au întreprins ei pentru deschiderea afacerii?
- Care sunt avantajele/dezavantajele de a avea o afacere proprie?

REALIZARE A SENSULUI

Studiu de caz *Pași de parcurs într-o afacere (10 min.)*

Părintele invitat povestește despre pașii pe care i-a întreprins pentru a-și deschide afacerea. Profesorul notează pașii pe tablă.

Pașii:

- 1) ideea de afacere
- 2) începutul afacerii
- 3) creșterea și extinderea activității.

REFLECȚIE

Proiecte de grup Afaceri (20 min.)

Elevii se împart în 4 grupuri.

Profesorul repartizează fiecărui grup câte o fișă cu sarcini (fișa resursă *Afaceri*), foi A1, markere, creioane colorate.

Elevii propun o idee de afaceri în domeniul propus de profesor și, apoi prezintă proiectele colegilor.

Se discută proiectele realizate.

EXTINDERE

Profesorul repartizează elevilor fișa resursă *Planul carierei mele*.

Elevii vor completa programul în baza algoritmului propus.

INDICATORI DE SUCCES

- ✓ Elevii numesc pașii de parcurs într-o afacere.
- ✓ Elevii propun o idee de afacere.

FIȘA RESURSĂ

Afaceri

Grupul I Afacere în domeniul IT

- a) Propuneți o idee de afacere în domeniul IT.
- b) Listați profesiile necesare afacerii date.
- c) Creați un brand (marca produsului și un moto al companiei).
- d) Concepeți materiale de promovare: cartea de vizită și un panou publicitar.
- e) Dați exemple de 5 potențiali parteneri. Concepeți o ofertă cu care să mergeți la ei.

Grupul II Afacere în domeniul mobilierului din lemn

- a) Propuneți o idee de afacere în domeniul mobilierului din lemn.
- b) Listați profesiile necesare afacerii date.
- c) Creați un brand (marca produsului și un moto al companiei).
- d) Concepeți materiale de promovare: cartea de vizită și un panou publicitar.
- e) Dați exemple de 5 potențiali parteneri. Concepeți o ofertă cu care să mergeți la ei.

Grupul III Afacere în domeniul producerii și comercializării sucurilor

- a) Propuneți o idee de afacere în domeniul producerii și comercializării sucurilor.
- b) Listați profesiile necesare afacerii date.
- c) Creați un brand (marca produsului și un moto al companiei).
- d) Concepeți materiale de promovare: cartea de vizită și un panou publicitar.
- e) Dați exemple de 5 potențiali parteneri. Concepeți o ofertă cu care să mergeți la ei.

Grupul IV Afacere în domeniul confecționării și comercializării jucăriilor

- a) Propuneți o idee de afacere în domeniul confecționării și comercializării jucăriilor.
- b) Listați profesiile necesare afacerii date.
- c) Creați un brand (marca produsului și un moto al companiei).
- d) Concepeți materiale de promovare: cartea de vizită și un panou publicitar.
- e) Dați exemple de 5 potențiali parteneri. Concepeți o ofertă cu care să mergeți la ei.

Planul carierei mele

1. Imaginea de sine

Cine sunt eu? _____

Ce interese am? _____

2. Valorile mele

Ce este important pentru mine? _____

3. Orientarea spre viitor

Ce vreau să fac? _____

4. Motivația

Nevoile mele _____

Dorințele mele _____

Convingerile mele _____

5. Aleg profesia _____, deoarece _____**Bibliografia**

1. AAS. Ghid pentru cariera mea 82 p. //Pe: www.docslide.us/documents/aas-ghid-pentru-cariera-mea.html
2. ANOFM. Prognoza Peței Muncii 2016. Chișinău, 2016, 2016.
3. Ardelean R., Baltreniene, ș.a. Copilul meu alege o carieră. //Pe: www.ru.scribd.com/doc/17402728/Copilul-meu-isi-alege-o-cariera#scribd
4. Beldiga C., Cojocaru V., ș. a. Învăț să fiu. Ghid pentru psihologii școlari, diriginți, profesori. Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica, 2006. 228 p.
5. Biografii de succes. Nicolae Testemițeanu. //Pe: www.testemitanu.info/biografie.php?biografie=on
6. Brown, D., Brooks, L. (1991). *Career Counseling Techniques*. Allyn & Bacon.
7. Cerbușcă P. Educația civică. Caietul elevului. Clasa 7-a. Chișinău, Cartdidact, 2012. 56 p.
8. Coelho P. Metafora creionului. Pe// www.psihohipnoza.ro/metafora-creionului-paulo-coelho/
9. DGETS. Conferința Științifico-Practică cu participare internațională. Integrarea socio-economică și profesională a tinerilor-finalitate a demersului educațional actual (ediția a III-a). Chișinău: Tipografia Sirius, 2015 328 p.
10. Galben D. Să urci pe Everest și să nu mori. //Pe: <http://special.timpul.md/sa-urci-pe-everest-si-sa-nu-mori/>
11. Ghica, Vasile (1998). *Ghid de consiliere și orientare școlară pentru orele de dirigenție*, Iași: Polirom.
12. Golovei L. *28 ore pentru cariera mea (ghid metodologic pentru psihologii școlari și diriginți)*. Chișinău: Primexcom, 2015. - 222 p.
13. Golovei L. Familia – promotor al valorilor. Chișinău: UST, 2010. – 116 p.
14. Gulei M.-E., Serea A. Orientarea și consilierea în carieră. Ghidul profesorului. Iași: Editura Spiru Haret, 2011. 142 p.
15. Hansen P. Două semințe. //Pe: www.zambetulsoarelui.wordpress.com/2016/03/06/asumarea-riscului/
16. Holland, J.L. (1985). *Making vocational Choices. A theory of vocational personalities and work*
17. Ivanov E. (traducere) The Fish That Ate the Whale: The Life and Times of America's Banana King. //Pe: www.provincial.md/fierbinte/nu-stiai-asta-un-moldovean-cel-mai-mare-exportator-de-banane-de-pe-glob-la-mijlocul-secolului-xx-foto

18. Lemeni G., Miclea M. Consiliere si orientare-ghid de educatie pentru cariera. Cluj-Napoca: editura ASCR, 2004
19. Mistreanu T., German A., Moroşan L. Caiet la Educația civică. Clasa a VIII-a. Chişinău: Arva Color, 2012. – 42 p.
20. Moldovanu I., Coadă C., Platon D. Deprinderi de viață. Manual pentru clasele 5-7. Chişinău: Ştiința, 2005. 96 p.
21. Moldovanu I., Coadă C., Tomşa S., ş. a. 855 de Jocuri şi Activități. Ghidul animatorului. Chişinău: Unicef. 176 p.
22. Proverbe despre muncă. //Pe: www.asara.ro/proverbe-despre-munca/
23. Stevenson L. Orientarea în carieră. Bucureşti: Atelier Didactic, 2007. 85 p.
24. Stratan E., Balan A. Dirigenție clasa a V-a. Chişinău: Editura Poligraf-Design, 2010. 64 p.
25. Stratan E., Balan A. Dirigenție clasa a VI-a. Chişinău: Editura Poligraf-Design, 2010. 64 p.
26. Toma M. Svetlana Gozun. Doamna 1Codreanca”. //Pe: www.vipmagazin.md/top-femei/99_Femei_ale_Moldovei/Svetlana_Gozun_Doamna_%E2%80%9Ecodreanca%E2%80%9D/
27. Turchina T., Tomşa S., ş. a. Deprinderi de viață. Manual pentru clasele 10-12. Chişinău: Prut Internațional, 2005. 96 p.
28. UNFPA. Manual de educație pentru viața de familie. /coordonator Gîlca, B./, Chişinău, 2002, 368 p.
29. WINROCK INTERNATIONAL. Oportunități și soluții. Lansează-te și dezvoltă-te! 2012-2014. 22 p.
30. WINROCK INTERNATIONAL. Tineri în acțiune! Oportunități și soluții. 2012-2014. 46 p.
31. www.blogulspecialistului.manager.ro/a/atentie/management-si-afaceri/2020/calitatile-si-atitudinile-unui-bun-manager.html
32. www.christineconsulting.ro/calitati-ale-unui-contabil-de-incredere/
33. www.eurodezvoltare.ro/profil-profesional-bucatar/
34. www.infoinstitutii.ro/articole/legislatia-muncii-4/conditii-de-desfasurare-a-interviului-pentru-ocuparea-unui-post-vacant-in-sectorul-public-37.html
35. www.intensa.ro/calitati-care-te-recomanda-pentru-a-fi-avocat/
36. www.pixl.ro/blog/cele-cinci-calitati-ale-unui-bun-fotograf/
37. www.psyvolution.ro/calitatile-unui-profesionist-in-consiliere/
38. [www.ro.wikipedia.org/wiki/Pia%C8%9Ba_muncii_\(economie\)](http://www.ro.wikipedia.org/wiki/Pia%C8%9Ba_muncii_(economie))
39. www.ru.scribd.com/doc/55427596/calitatile-jurnalist
40. www.studentinromania.ro/sfaturi-pentru-interviul-de-angajare/
41. Башлай Э. Я ищщу работу. //În: Школьный психолог, № 24/2009. www.psy.1september.ru/view_article.php?ID=200902403
42. Битянова М. Технология решения. //În: Школьный психолог, № 10-11/2001. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200101007
43. Ефимова Н. Готовлюсь к профессиональной деятельности. //În: Школьный психолог, № 2/2007. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200700206
44. Истратова О. Практикум по детской психокоррекции: игры, упражнения, техники. Ростов-на-Дону: «Феникс», 2007. 349[1] с.
45. Жижова О. Перспектива успеха. //În: Школьный психолог, № 17/2006. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200601704
46. Кабина И., Радзик Т. Я в мире профессий. //În: Школьный психолог, № 48/2003. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200304816

47. Как правильно выбрать профессию? //Ре: www.mama-au43.ru/Viborprof.htm
48. Казарова Е. Проблема выбора. //Îн: Школьный психолог, № 2/2007. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200700205
49. Калинина Р. На пути к образованному человеку. //Îн: Школьный психолог, № 17/2004. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200401710
50. Кочина Л., Матерн О. Наблюдательность как профессиональное качество человека. //Îн: Школьный психолог, № 15/2009. www.psy.1september.ru/view_article.php?ID=200901512
51. Кузьмина Т. Игра «Профсоюз». //Îн: Школьный психолог, № 2/2007. psy.1september.ru/article.php?ID=200700207
52. Пряжников Н. Профессиональное самоопределение: теория и практика. Москва: Издательский центр «Академи», 2008. 320 с. <http://psychlib.ru/mgppu/PPs-2008/PPs-320.htm>
53. Резапкина Г. Профессия и карьера. //Îн: Школьный психолог, № 02/2009. www.psy.1september.ru/view_article.php?ID=200900204
54. Резапкина Г. Уроки выбора профессии. //Îн: Школьный психолог, № 14/2006. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200601403
55. Резапкина Г. Уроки самоопределения. //Îн: www.metodkabi.net.ru/index.php?id=strat_9#ur
56. Сакович Н. Сказочная инициация в профессию. //Îн: Школьный психолог, № 19/2005. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200501917
57. Тамонова Е. Я поступаю учиться. //Îн: Школьный психолог, № 23/2003. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200302318
58. Толстик С. Турнир «Клуб знатоков профессий». //Îн: Школьный психолог, № 04/2007. www.psy.1september.ru/article.php?ID=200700420
59. УО НДООЦ «ЗУБРЕНОК». Волшебная палочка. Зубреновка, 2014. 80 с.
60. Юшкевич О. Социально-педагогический проект «Я познаю «Я», или теория самого себя». Зубреновка, 2011. 80 с.

Web-imagini

1. www.dreamstime.com/stock-images-beige-blazon-pattern-image4747344
2. www.paint-best.ru/kak-narisovat-parnja-v-polnyj-rost-karandashom-poehtapno
3. www.millstick.ro/sticker-copac-cu-fluturi-2513.html
4. www.povestipentropicivoinici.ro/wp-content/uploads/2016/02/IMPARATUL-TIMP.jpg
5. www.revistadealba.ro/dgaspc-alba-s-a-mutat-intr-un-nou-sediu/ (băiat)
6. [www.liveinternet.ru/users/nata-natalka/post301015863/\(rame\)](http://www.liveinternet.ru/users/nata-natalka/post301015863/(rame))
7. www.alandaland.blogspot.md/ (rame)
8. www.romania-handmade.ro/index.php?Mozaic=Rama_foto_mozaic_art_-_Flori_multicolor&view=181¤cy=RON&lang=ro (rame)
9. www.incomemagazine.ro/articole/targul-de-carriere-2014-pesto-150-de-companii-ofera-locuri-de-munca
10. www.adevarul.ro/moldova/social/moldovenii-discriminati-angajare-1_5565bdbccf376e35a5dc8d/index.html
11. www.printgames.ru/nastolnaya-igra-monopoliya/
12. www.pro.rabota.ru/pro/document/view/11166

13. www.razvitie-zhurnal.ru/rabota/kak-vesti-sebya-na-sobesedovanii-pri-prieme-na-rabotu.html
14. <http://khomich.info/uvolnyaetsya-rabotnik>
15. <http://internet-kit.ru/oshibki-pri-rabote-s-otricatelnyimi-otzyvami/>
16. www.randytherandybowen.wordpress.com/2015/02/27/more-than-a-date-part-1-us-against-them/
17. www.anidescoala.ro/divertisment/timp-liber/activitati-educative/semaforul-stanga-sau-dreapta-si-capitanul-testeaza-reflexele/
18. www.nlo-ru.com/humor21.php